

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA PRI SLOVENŠČINI

Učitelj oz. učiteljica vedno najprej preveri učenčevo/učenkino **predznanje**, nato pa učence vodi in ugotavlja, kako posamezniki dosegajo cilje. Sproti jim daje **povratne informacije** in spodbuja **samovrednotenje** pri doseganju ciljev in standardov znanja.

Učitelj/učiteljica preverja učenčevo doseganje ciljev med usvajanjem novih ciljev, po zaključenem učnem sklopu in pred ocenjevanjem.

Preverjanje in ocenjevanje je **USTNO in PISNO**: npr. branje umetnostnih in neumetnostnih besedil, pisni izdelki, ustni odgovori, govorni nastopi in druge oblike. (UN, str. 75)

Učiteljica vrednoti in ocenjuje doseganje standardov znanja pri **jezikovnem in književnem** pouku. (UN, str. 75, 76)

Učenci so v celotnem šolskem letu ocenjeni osemkrat, pridobijo 4 ustne in 4 pisne ocene .

Skladno s cilji in standardi znanj v UN se preverja in ocenjuje učenčeva zmožnost pogovarjanja, poslušanja, govorjenja, branja in pisanja besedilnih vrst, ki so določena z UN. (UN, str. 75)

Opomba: Del vsebine pri zapisu kriterijev je bil povzet po primerih, ki so dosegljivi na spletu.

KRITERIJI ZA USTNO OCENJEVANJE

Pri **ustnem ocenjevanju** dobi učenec vprašanja iz vsebin **književnega in jezikovnega** pouka. Ocenjevanje poteka na osnovi umetnostnega in neumetnostnega besedila, ki je učencu v pomoč pri analizi. Ocenjujemo učenčevo poznavanje, razumevanje, uporabo, analizo, sintezo in vrednotenje.

Nezadostno	Zadostno	Dobro	Prav dobro	Odlično
<p>Učenec ne pozna in ne razume učne snovi ali pozna samo del snovi. Pri poznavanju osnovnih dejstev je nezanesljiv. Ne ve odgovora ali pa so njegovi odgovori nepovezani, nesmiselni. Težko odgovarja brez pomožnih vprašanj. Odgovori so kratki, večkrat ugiba, ne zna samostojno rešiti večine nalog. Učenec se premalo trudi. Jezikovno se zelo slabo izraža.</p>	<p>Učenec sicer bistveno pozna snov iz učnega načrta, vendar ne v podrobnostih. Snovi ne razume povsem dobro in je ne zna podati brez učiteljeve pomoči. Slabo se jezikovno izraža, na učiteljeva vprašanja pa ni sposoben odgovarjati samostojno. Večino snovi se nauči na pamet. Njegovo znanje ostaja le na poznavanju in delno razumevanju, ne zna pa uporabiti znanja v novi situaciji.</p>	<p>Učenec obvlada temeljno predpisano snov, toda pri uporabi in povezovanju dejstev ni popolnoma zanesljiv in samostojen. Navaja primere iz zvezka ali učbenika, ki se jih je naučil. Še vedno mu je blizu učenje na pamet. Pri razlaganju dejstev sicer ne dela bistvenih napak. Potrebna so dodatna učiteljeva podvprašanja in pomoč pri analizi in vrednotenju besedil.</p>	<p>Učenec zanesljivo in solidno obvlada učno snov in znanje zna praktično uporabiti. Dela le manjše napake pri povezovanju in podobnosti dejstev. Te napake na učiteljevo pobudo takoj popravi. Pri analizi in vrednotenju se na trenutke še nerodno izraža, sicer pa je dokaj samostojen pri presojanju, primerjanju in vrednotenju.</p>	<p>Učenec popolnoma obvlada vso z učnim načrtom predpisano snov tudi v podrobnostih, jo dobro razume, samostojno reproducira, z lahkoto tvori nove primere, zna znanje ustrezno uporabiti v novih okoliščinah. Zna povezovati dejstva, tematiko povezuje tudi z drugimi znanji. Se jezikovno brežhibno izraža. V izvajanju je popolnoma samostojen in zanesljiv, analizira, primerja, vrednoti, utemeljuje, presoja ...</p>

OPISNIKI IN KRITERIJI ZA OCENJEVANJE DEKLAMACIJE OZ. INTERPRETATIVNEGA BRANJA

UČENČEV GOVOR UMETNOSTNEGA BESEDILA						
Primerna glasnost	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Neprimerna glasnost
Primerna hitrost	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Neprimerna hitrost
Razločnost	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Nerazločnost
Razumevanje	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Ni razumevanja
Tekoče podajanje	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Netekoče podajanje
Poudarjanje	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Ni poudarkov
Intoniranje	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Ni intoniranja
Ustrezno naglaševanje	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Neustrezno naglaševanje
NEVERBALNO PODAJANJE UMETNOSTNEGA BESEDILA						
Sproščenost	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Nesproščenost
Ustrezno telesno gibanje	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Neustrezno gibanje
Primeren stik s poslušalci	2 t	1.5 t	1 t	0.5 t	0 t	Neprimeren stik s poslušalci

Kriteriji za oblikovanje ocene

odlično	prav dobro	dobro	zadostno	nezadostno
90 %-100 %	80 %-89 %	70 %-79 %	50 %-69 %	manj kot 50%

KRITERIJI ZA GOVORNI NASTOP – NEUMETNOSTNO BESEDILO (npr. opis države, igre, postopka ...)

Nezadostno	Zadostno	Dobro	Prav dobro	Odlično
<p>Učenec ni upošteval značilnosti/sestavlin besedilne vrste. Ni izbral vseh bistvenih podatkov oziroma ni bil natančen pri navajanju le teh. Večino zapisanega besedila je prebral, pri tem se mu je zatakalo, zato govorni nastop ni bil razumljiv. Učenec ni govoril knjižno, ampak pogovorno z veliko pravorečnih napak, izražal se je zelo skopo in okorno ter se večinoma ponavljal.</p>	<p>Učenec je upošteval samo nekatere značilnosti/sestavine besedilne vrste. Učenec je ustrezno konkretiziral temo, vendar je bil pri tem neizviren oz. presplošen; ni zbral vseh bistvenih podatkov, pri njihovem navajanju ni bil dovolj natančen. Učenec ni govoril popolnoma prosto, temveč ob pomoči zapisanega besedila; govoril je nerazločno in/ali nenaravno, govorni nastop je bil manj razumljiv; predstavitev ni bila tekoča. Učenec je govoril knjižno, a v besedilu je bilo veliko slovničnih in pravorečnih napak, izražal se je okorno in skopo, ponavljal je besede in skladenjske vzorce.</p>	<p>Učenec je upošteval le temeljne značilnosti besedilne vrste, vendar besedila ni členil na smiselne enote oz. je v govorni nastop vpletal značilnosti drugih besedilnih vrst. Učenec je ustrezno konkretiziral temo in zbral vse bistvene podatke, vendar pri tem ni bil izviren; predstavitev je bila presplošna/preveč podrobna. Učenec je govoril prosto ter večinoma razločno in naravno, vendar ne popolnoma tekoče; slikovno gradivo je uporabljal neučinkovito. Učenec je govoril knjižno, vendar so v besedilu še bile posamezne jezikovne napake; njegovo izražanje je bilo deloma okorno in skopo.</p>	<p>Učenec je upošteval vse tipične značilnosti besedilne vrste, besedilo je smiselno členil na manjše enote. Učenec je ustrezno in izvirno konkretiziral temo; predstavil jo je jedrnato in ne presplošno, vključeval je ustrezne primere. Učenec je govoril prosto, razločno in naravno, razumljivo in tekoče; učinkovito je uporabljal slikovne pripomočke, ohranjal je stik s poslušalci. Učenec je govoril knjižno, njegovo izražanje je bilo večinoma bogato.</p>	<p>Učenec je upošteval vse tipične značilnosti besedilne vrste, besedilo je smiselno členil na manjše enote in ga nadgradil z zahtevnejšimi sestavinami. Učenec je ustrezno in izvirno konkretiziral temo; predstavil jo je jedrnato in natančno, vključeval je številne in prepričljive primere iz različnih virov. Učenec je govoril prosto, razločno, naravno, razumljivo in tekoče; učinkovito in primerno je uporabljal slikovne pripomočke in vidne spremljevalce govorenja, ohranjal je stik s poslušalci in spremljal njihov odziv. Učenec je govoril knjižno, njegovo izražanje je bilo bogato; v besedilu ni bilo jezikovnih napak.</p>

KRITERIJI ZA GOVORNI NASTOP – UMETNOSTNO BESEDILO (npr. predstavitev domačega branja)

Nezadostno	Zadostno	Dobro	Prav dobro	Odlično
<p>Izbrana tema ne ustreza naslovu oziroma navodilom, kaže se neizvirnost in ponavljanje besedišča iz izhodiščnega besedila. Učenec ne pokaže niti minimalnih znanj razumevanja književnih pojmov.</p> <p>Govorni nastop je bil nerazumljiv, učenec ni upošteval linearnega zaporedja podatkov. Jezikovno pomanjkljiv nastop, večinoma v pogovornem jeziku.</p>	<p>Izbrana tema je bila predstavljena presplošno, neizvirno in je kazala zelo malo učenčevega osebnega pristopa h književnemu delu. Učenec je pokazal le osnovne zmožnosti razumevanja književnosti in le temeljno književno znanje, besedilo je bilo parafraza izbranega dela.</p> <p>Govorni nastop je bil razumljiv, vendar jezikovno zelo pomanjkljiv ter brez utemeljitve poustvarjalnega pristopa.</p>	<p>Izbrana tema je bila predstavljena primerno, a neizvirno, učenec je pri njeni obdelavi pokazal primerno raven osebnega odziva. Pokazal je temeljne bralne zmožnosti in temeljno književno znanje, besedilo je smiselno poustvaril.</p> <p>Govorni nastop je bil členjen na smiselne enote in brez večjih jezikovnih napak, vendar predstavitev ni bila tekoča; utemeljitev poustvarjalnega pristopa je bila skromna.</p>	<p>Izbrana tema je bila predstavljena zanimivo, obdelava je bila podrobna, viden je bil učenčev osebni odziv na besedilo. Učenec je pokazal temeljne bralne zmožnosti in temeljno književno znanje s prvinami zahtevnejše ravni; besedilo je izvirno in smiselno poustvaril.</p> <p>Govorni nastop je bil členjen na smiselne enote, jezikovno je bil ustrezen, vendar predstavitev ni bila povsem tekoča; utemeljitev poustvarjalnega pristopa je bila primerna.</p>	<p>Izbrana tema je bila predstavljena zanimivo in izvirno, obdelava je bila podrobna in temeljita; učenčev osebni odziv in vrednotenje književnosti sta bila zelo jasno razvidna. Učenec je pokazal temeljne in zahtevnejše bralne zmožnosti ter temeljito in zahtevnejše književno znanje, besedilo je izvirno, domiselno in smiselno poustvaril.</p> <p>Govorni nastop je bil členjen na smiselne enote, jezikovno je bil ustrezen in tekoč, utemeljitev poustvarjalnega pristopa je bila primerna in podrobna.</p>

KRITERIJI ZA PISNE NALOGE (tvorjenje in poustvarjanje ob umetnostnih besedilih; pripoved o dogodku, obnova, opis ...)

	NEZADOSTNO	ZADOSTNO	DOBRO	PRAV DOBRO	ODLIČNO
<p>VSEBINA</p> <p>20 točk</p>	<p>Učenec je vsebinsko neprepričljiv, povedi so na več mestih nesmiselne, besedni zaklad je zelo skromen. Učenec ni upošteval navodil ali jih je upošteval zelo malo. Vsebina tudi ne ustreza naslovu. Učenec ne upošteva značilnosti besedilne vrste.</p>	<p>Učenec je vsebinsko komaj prepričljiv, dokaj neizviren in nedomiseln. Ni upošteval vseh postavk v navodilu oz. jih je opisal površno. Njegov besedni zaklad je skromen. Delno upošteva značilnosti besedilne vrste.</p>	<p>Učenec je vsebinsko delno prepričljiv, ni posebne izvirnosti. Upošteval je navodila, vendar so povedi na določenih mestih klišejske, nerodno izražene. V besedilu ni nič presenetljivega, kar bi navdušilo. Večinoma upošteva značilnosti besedilne vrste.</p>	<p>Učenec je vsebinsko dokaj prepričljiv, izviren in domiseln. Upošteval je vse postavke v navodilih in na določenih mestih navdušil z bogatimi povedmi. Besedilo je smiselno povezano, tekoče. Upošteva značilnosti besedilne vrste.</p>	<p>Učenec je vsebinsko popolnoma prepričljiv, izviren in zelo domiseln. Z vsebino navduši bralca, njegove povedi so bogate, večstavčne in smiselno povezane. Upošteva vse značilnosti besedilne vrste.</p>
<p>ZGRADBA IN ČITLJIVOST</p> <p>5 točk</p>	<p>Učenec ni členil besedila, uvodnega in zaključnega dela ni, ni prave povezave (rdeče niti).</p> <p>Pisava je skoraj nečitljiva, veliko je popravkov.</p>	<p>Učenec ni ustrezno členil besedila, uvodni in zaključni del je komaj prepoznaven; ni stopnjevanja jedra; posamezni deli med seboj niso povezani.</p> <p>Pisava je slabše čitljiva, veliko je popravkov.</p>	<p>Učenec je komaj ustrezno členil sestavek; uvodni in zaključni del je neizviren; delno stopnjevanje jedra; posamezne dele med seboj povezuje.</p> <p>Pisava je čitljiva, popravkov je malo.</p>	<p>Učenec je sestavek večinoma pravilno členil; uvodni del je učinkovit in izviren; ustrezno stopnjevanje jedra; posamezne dele med seboj ustrezno povezuje.</p> <p>Pisava je čitljiva, skoraj brez popravkov.</p>	<p>Učenec je sestavek popolnoma ustrezno členil; ima zelo učinkovit in izviren uvodni in sklepni del; zelo dobro stopnjevanje jedra; posamezne dele med seboj zelo dobro povezuje.</p> <p>Pisava je lepo čitljiva, popravkov ni oz. le nekaj manjših.</p>

SLOG 5točk	Učenec piše enolične, večinoma neustrezne povedi; ne zna uporabiti umetniških besedilnih sredstev in besedilo je neurejeno glede na sporočilo, nepovezano.	Učenec piše enolične, včasih ustrezne stavke in povedi; zelo slabo uporablja umetniška besedilna sredstva; besedilo je slabše povezano, težko razberemo sporočilo.	Učenec piše občasno različne in ustrezne stavke in povedi; občasno uporablja retorična in umetniška besedilna sredstva; besedilo delno uredi glede na sporočilo.	Učenec piše pretežno različne in ustrezne stavke in povedi; dobro uporablja retorična in umetniška besedilna sredstva; besedilo je povezano glede na sporočilo.	Učenec piše zelo različne in ustrezne stavke in povedi; zelo dobro uporablja retorična in umetniška besedilna sredstva; besedilo je lepo povezano, koherentno. Sporočilo je jasno izraženo.
PRAVOPISNA IN SLOVNIČNA PRAVILNOST 5točk	Učenec/učenka piše pravopisno in slovnično zelo slabo, dela veliko napak.	Učenec/učenka piše pravopisno in slovnično slabo, pogosto dela napake.	Učenec/učenka delno piše pravopisno in slovnično pravilno, občasno dela napake.	Učenec/učenka piše pravopisno in slovnično večinoma pravilno, malokrat dela napake.	Učenec/učenka piše pravopisno in slovnično pravilno, (skoraj) ne dela napak.

Kriteriji za oblikovanje ocene (kriteriji so okvirni)

odlično	prav dobro	dobro	zadostno	nezadostno
90 %-100 %	80 %-89 %	70 %-79 %	50 %-69 %	manj kot 50%

KRITERIJI ZA PISNI PREIZKUS ZNANJA

Pisni preizkus znanja izhaja iz umetnostnega ali neumetnostnega besedila in preverja osvojene standarde znanja posameznih učnih vsebin, zapisanih v učnem načrtu.

Ocenjuje se doseganje standardov književnega in jezikovnega pouka. Naloge so sestavljene glede na taksonomske stopnje (po Bloomu) in so glede na to tudi točkovane.

Kriteriji za oblikovanje ocene so okvirni, lahko se nekoliko spremenijo glede na zahtevnost oz. težavnost naloge.

Nezadostno	Zadostno	Dobro	Prav dobro	Odlično
manj kot 45 %	45 – 65 %	66 – 79 %	80 – 89 %	90 – 100 %